

महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ

प्रादेशिक कार्यालय, मुंबई

फोन नं. : (022) - 24016239

फोन नं.: (022) - 24015269

ई मेल : romumbai@mpcb.gov.in

वेबसाईट : http://mpcb.gov.in

कल्पतरु पाईट, १ ला मजला,
शीव माटुंगा स्कीम रोड नं. ८,
शीव सर्कल जवळ, शीव (पूर्व),
मुंबई - २२.

जा. क्र मांक: मप्रनि/ प्राकामु/- 221107-FTS-0089 दिनांक :- 07/11/2022

प्रति,

सह संचालक (जल प्रदूषण नियंत्रण),

म.प्र.नि. मंडळ, सायन,

मुंबई - ४०००२२.

विषय : प्रकल्प प्रवर्तक "मुंबई पोर्ट प्राधिकरण यांच्या फेरी घाटावरील सद्याच्या टर्मिनलच्या विस्तारासह नवीन ॲप्रोच ट्रेसलच्या प्रस्तावित बांधकामाबाबतच्या" प्रकल्पाची पर्यावरणविषयक जनसुनावणीचे मसुदा इतिवृत्त.

संदर्भ : कार्यालयीन आदेश क्र. ई-१०, दि. २८/०१/२०१९.

महोदय,

उपरोक्त संदर्भिय विषयास अनुसरून "मुंबई पोर्ट प्राधिकरण यांच्या फेरी घाटावरील सद्याच्या टर्मिनलच्या विस्तारासह नवीन ॲप्रोच ट्रेसलच्या प्रस्तावित बांधकामाबाबतच्या" प्रकल्पाची पर्यावरणविषयक जनसुनावणीचे प्रस्तावित आहे. सदर प्रकल्पासाठी पर्यावरण विषयक अनुज्ञतीसाठी जाहिर सुनावणी दि. २८/०९/२०२२ रोजी दुपारी १२.०० वाजता रेनॉल्ड्स इन्स्टिट्यूट, रेनॉल्ड्स रोड, तेजस नगर कॉलनी, वडाळा (पूर्व), मुंबई - ४०० ०३७ येथे आयोजित करण्यात आली होती.

सदर सुनावणी दरम्यान केलेल्या सुचना, टिकाटिप्पणी, विचार व आक्षेप इत्यादी समाविष्ट करून जन सुनावणीचं इतिवृत्तांत आपल्या माहितीस्तव व पुढील योग्य त्या कार्यवाहीसाठी सोबत जोडण्यात येत आहे. इतिवृत्ता सोबत खाली नमुद केलेली दस्ताऐवज जोडण्यात येत आहे.

१. जन सुनावणीचे मा. अध्यक्ष, सदस्य व आयोजक यांचे स्वाक्षरीतील इतिवृत्त
२. जन सुनावणी बाबत आदेशाची प्रत
३. दैनिक फ्री प्रेस जरनल या इंग्रजी दैनिकात व नवशक्ती या मराठी दैनिकात प्रसिध्द झालेल्या सुनावणीबाबतच्या नोटीसच्या छायांकित प्रत.
४. जन सुनावणीच्या चलचित्र फित
५. सुनावणीस उपस्थित लोकांचा हजेरी पट.
६. कार्यकारी सांशाची इंग्रजी व मराठी प्रत.

आपला विश्वासु,

(संजय रा. भोसले)
प्रादेशिक अधिकारी, मुंबई

प्रत सादर:-

१. जिल्हाधिकारी कार्यालय, ओल्ड कस्टम हाउस, शहिद भगतसिंग मार्ग, फोर्ट, मुंबई 400 001

२. प्रादेशिक अधिकारी, मप्रनि मंडळ, मुंबई.

३. मुंबई पोर्ट प्राधिकरण, मुंबई.

पूर्व मान्यतेसाठी

प्रकल्प प्रवर्तक मेसर्स मुंबई पोर्ट प्राधिकरण, मुंबई, महाराष्ट्र यांच्या मॅलेट बंदर, भाऊचा धक्का (नवीन फेरी घाट), मुंबई, महाराष्ट्र येथील विद्यमान फिश टर्मिनलच्या विस्तारासह प्रस्तावित नवीन जोड पुलाचे (न्यु एप्रोच ट्रेस्टल) बांधकामाबाबतच्या प्रकल्पाची पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी बाबतचा इतिवृत्तांत -

प्रकल्प प्रवर्तक मेसर्स मुंबई पोर्ट प्राधिकरण, मुंबई, महाराष्ट्र यांच्या मॅलेट बंदर, भाऊचा धक्का (नवीन फेरी घाट), मुंबई, महाराष्ट्र येथील विद्यमान फिश टर्मिनलच्या विस्तारासह प्रस्तावित नवीन जोड पुलाचे (न्यु एप्रोच ट्रेस्टल) बांधकामाबाबतच्या प्रकल्पाची पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी बुधवार, दिनांक २८ सप्टेंबर, २०२२ रोजी दुपारी १२.०० वाजता रेनॉल्ड्स इन्स्टिट्यूट, रेनॉल्ड्स रस्ता, तेजस नगर कॉलनी, वडाळा (पूर्व), मुंबई - ४०० ०३७, महाराष्ट्र येथे आयोजित करण्यात आलेली होती.

श्री तानाजी यादव, उप प्रादेशिक अधिकारी, मुंबई-१, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई तथा आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी श्री सदानंद जाधव, अपर जिल्हादंडाधिकारी, मुंबई शहर, मुंबई तथा अध्यक्ष, पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती, श्री संजय भोसले, प्रादेशिक अधिकारी, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई तथा सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती, प्रकल्प प्रवर्तकांचे अधिकारी व उपस्थित असलेल्या स्थानिक जनतेचे स्वागत करून अध्यक्षांच्या परवानगीने पर्यावरणविषयक जनसुनावणी प्रक्रिया सुरु केली.

आयोजक यांनी असे सांगितले की भारत सरकारच्या पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, नवी दिल्ली यांच्या दिनांक १४ सप्टेंबर, २००६ व सुधारित दिनांक १ डिसेंबर, २००९ च्या अधिसूचनेनुसार आणि सुधारित सागरी तटीय विनियमन अधिनियमानुसार विशिष्ट प्रकल्पांना

पर्यावरणविषयक अनुमती घेणे बंधनकारक असून त्यासाठी आगाऊ पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणी आयोजित करणे बंधनकारक करण्यात आलेले आहे.

आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी सांगितले की प्रकल्प प्रवर्तक मेसर्स मुंबई पोर्ट प्राधिकरण, मुंबई, महाराष्ट्र यांचा मॅलेट बंदर, भाऊचा धक्का (नवीन फेरी घाट), मुंबई, महाराष्ट्र येथील विद्यमान फिश टर्मिनलच्या विस्तारासह प्रस्तावित नवीन जोड पुलाचे (न्यु एप्रोच ट्रेस्टल) बांधकामाबाबतच्या प्रकल्पाची पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी आयोजित करण्यासाठी महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळास अर्ज प्राप्त झाला.

सदरहू प्रकल्प पर्यावरण अधिसूचना २००६ आणि सुधारित नुसार संवर्ग बी-१ मध्ये मोडत असल्याने सदरहू प्रकल्पास राज्य पर्यावरण, आघात मुल्यांकन प्राधिकरण, पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्रालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई यांची "पर्यावरण अनुमती" प्राप्त करणे, तसेच त्याचप्रमाणे किनारपट्टी नियमन क्षेत्र, २०१९/Coastal Zone Regulation, २०१९ अन्वये सदरहू प्रकल्प हा CRZ IV A अंतर्गत येतो. त्याप्रमाणे राज्यस्तरीय तज्ञ मुल्यांकन समिती, महाराष्ट्र शासन यांनी दिलेल्या सूचनेनुसार पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी घेणे बंधनकारक आहे.

आयोजक यांनी असे स्पष्टीकरण दिले की पर्यावरण विषयक जाहिर लोकसुनावणीचा मूळ उद्देश प्रकल्प परिसरातील सामान्य जनतेस प्रकल्पाविषयी व प्रकल्पामुळे होणारे परिणाम व त्याबाबत सामान्य जनतेच्या भावना जाणून घेणे, प्रकल्पात बंधनकारक असणा-या पर्यावरण व्यवस्थापन योजना/प्रदूषण नियंत्रण संयंत्रेची माहिती सामान्य जनतेस देणे व त्यांनी दिलेल्या सूचनेचा विचार करणे आहे.

प्रकल्प प्रवर्तकांनी राज्य पर्यावरण मुल्यापन समिती, पर्यावरण व वातावरणीय विभाग, महाराष्ट्र शासन, मुंबई येथील विभागातील तज्ञ समितीस प्राथमिक मान्यता (ToR) प्रदान करण्यासाठी व तयार करण्यासाठी ऑनलाईन अर्ज दिनांक ०१ जानेवारी, २०२० रोजी सादर केला

सादर केला व त्यास अर्जास राज्य पर्यावरण मुल्यमापन समिती, पर्यावरण व वातावरणीय विभाग, महाराष्ट्र शासन, मुंबई यांनी ऑनलाईन मंजूरी दिनांक २०-०२-२०२२ रोजी प्राथमिक मान्यता (ToR) प्रदान केली.

त्यानंतर प्रकल्प प्रवर्तकांनी किनारी क्षेत्र व्यवस्थापन प्राधिकरण/ Coastal Zone Regulation Authority, महाराष्ट्र (MCZMA) कडून किनारपट्टी नियमन क्षेत्र (CRZ) मंजूरीसाठी अर्ज दिनांक ३०-०३-२०२२ रोजी सादर केला. प्रकल्प प्रवर्तकांनी जनसुनावणी सभा आयोजित करण्यासाठी १८/०८/२०२२ रोजी मप्रनि मंडळाकडे कागदपत्रे सादर केली.

जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर यांनी प्रत्यक्ष (Physical) पर्यावरणविषयक जनसुनावणी घेण्यास बुधवार, दिनांक २८ सप्टेंबर, २०२२ रोजी मान्यता दिल्यानंतर सदस्य सचिव, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई यांनी भारत सरकारच्या पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालयाच्या अधिसूचना दिनांक १४-०९-२००६ व सुधारित अधिसूचना दिनांक ०१-१२-२००९ अनुसार त्यांच्या कार्यालयीन आदेश क्र. ई-६३/२०२२, व्दारा पत्र क्र. बीओ/जेडी/डब्लुपीसी/पीएच/बी-२२०९०७-एफटीएस-००७७ दिनांक ०९-०७-२०२२ अन्वये खालीलप्रमाणे पर्यावरण विषयक जाहिर जनसुनावणी समिती गठित केली:-

१) जिल्हादंडाधिकारी, मुंबई शहर
किंवा त्यांचे प्रतिनिधी
अपर जिल्हादंडाधिकारी यांच्यापेक्षा
कमी दर्जाचा नसावा)	- अध्यक्ष
२) महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई
यांचे प्रतिनिधी - प्रादेशिक अधिकारी,
महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई	- सदस्य
३) उप प्रादेशिक अधिकारी, मुंबई - १
महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ,
मुंबई	- आयोजक

सदरहू अधिसूचनेनुसार उप प्रादेशिक कार्यालय, मुंबई-१, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई यांनी जनसुनावणी दिवसाच्या ३० दिवस अगोदर स्थानिक दैनिक वृत्तपत्र नवशक्ती, मुंबई यात मराठीत व राष्ट्रीय वृत्तपत्र फ्री पेस यात इंग्रजीत जनसुनावणीबाबत जाहिर सूचना दिनांक २५-०८-२०२२ रोजी जाहिर सूचना प्रकाशित केलेली होती. त्याचप्रमाणे सदरहू प्रकल्पाबाबतचा सर्व दस्तावेज लोकांच्या माहितीकरीता खालील कार्यालयात उपलब्ध करण्यात आलेले होते -

- १) क्षेत्रीय कार्यालय, पश्चिम मध्य झोन, पर्यावरण, वने व हवामान बदल मंत्रालय, न्यु सेक्रेटरीअल बिल्डिंग तळमजला, ईस्ट विंग, सिव्हिल लाईन, नागपूर,
- २) मा.सदस्य, सचिव, राज्य पर्यावरण आघात मुल्यांकन प्राधिकरण, (SEIAA), महाराष्ट्र; पर्यावरण विभाग, रुम नं.२१७, मंत्रालय अनेक्स, मुंबई - ४०० ०३२,
- ३) मा. जिल्हाधिकारी, मुंबई शहर, जिल्हाधिकारी कार्यालय, ओल्ड कस्टम हाऊस, शहित भगतसिंग मार्ग, मुंबई-४०० ००१,
- ४) उद्योग सहसंचालक, मुंबई प्राधिकरण विभाग, मुंबई शहर व उपनगरे, ७०२, ७वा मजला, विकास सेंटर, डॉ. सी.जी. गिडवानी मार्ग, वडवली गाव, चेंबूर, मुंबई,
- ५) पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग, महाराष्ट्र शासन, नवीन प्रशासकीय इमारत, १५ वा मजला, मादाम कामा मार्ग, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२,
- ६) सहसंचालक (जल प्रदूषण नियंत्रण), मुख्यालय, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई,
- ७) प्रादेशिक अधिकारी, प्रादेशिक कार्यालय, मुंबई, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, कल्पतरू पॉईंट, १ला मजला, सायन-माटुंगा स्कीम रोड नं.८, सायन सर्कलजवळ, शीव (पूर्व), मुंबई-४०० ०२२

- ८) उप प्रादेशिक अधिकारी, मुंबई-१, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, कल्पतरु पॉईंट, १ला मजला, सायन-माटुंगा स्कीम रोड नं.८, सायन सर्कलजवळ, शीव (पूर्व), मुंबई-४०० ०२२
- ९) सहायक आयुक्त, मुंबई महानगरपालिका, बी वार्ड, ऑफिस बिल्डिंग, १२१, रामचंद्र भट्ट मार्ग, जे.जे.हॉस्पिटलसमोर, मुंबई - ४०० ००९
- १०) उप-आयुक्त (पर्यावरण), बृहन्मुंबई महानगरपालिका, तिसरा मजला, महानगरपालिक इमारत (मुख्य कार्यालय), मुंबई - ४०० ००९
- ११) संकेतस्थळ, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई

• आयोजक यांनी उपस्थित असलेल्या सर्वांना त्यांचे काही आक्षेप, हरकती, सूचना असल्यास ती संधि देण्यात आलेली असून ते लेखी वा तोंडी स्वरूपात ती देऊ शकतात असे सांगितले.

आयोजक यांनी प्रतिपादन केले की ही समिती फक्त लोकांचे मत, सूचना, आक्षेप नोंदविण्यासाठी असून प्रकल्प संमत करणे, नाकारणे किंवा शिफारस करण्याचा अधिकार या समितीस नाही. आपण जनसुनावणीत उपस्थित केलेल्या सूचना/आक्षेप यांची इतिवृत्तात नोंद घेण्यात येईल. त्याचप्रमाणे सदरहू बैठकीची व्हिडिओ रेकॉर्डिंग जशीच्या तशी चित्रफित, बैठकीत उपस्थित सूचना, आक्षेप यांची नोंद घेऊन प्रकल्प प्रवर्तकांचा सुधारित पर्यावरण मुल्यांकन अहवाल पर्यावरण व वातावरणीय बदल मंत्रालय, महाराष्ट्र शासन, मुंबई यांना सादर करावयाचा असतो. त्यावर तेथील तज्ज्ञ समिती त्याबाबत पुढील निर्णय घेते. त्यांनी अध्यक्षांना प्रकल्प प्रवर्तकांना सादरीकरण सुरु करण्याचे आदेश देण्याची विनंती केली.

अध्यक्षांच्या परवानगीने प्रकल्पाचे पर्यावरण सल्लागार यांनी प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी संपूर्ण पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेबाबत सादरीकरण केले. त्यांनी सांगितले की सदरहू प्रकल्प हा केंद्र

शासित प्रकल्प असून प्रकल्पाचे विस्तारिकरण हे प्रधानमंत्री मत्स्य संपदा योजना (Pradhan Mantri Matsya Sampada Yojana) अंतर्गत १००% निधी मंजूरी दिनांक १९ जानेवारी, २०२२ रोजी प्राप्त झालेली आहे. या प्रकल्पाच्या मूळ उद्देश हा मत्स्य उत्पादन आणि उत्पादकता गुणवत्ता, तंत्रज्ञान, मासे पकडल्यानंतरच्या पायाभूत सुविधा आणि व्यवस्थापन, आधुनिकीकरण आणि व्यवस्थापन आणि मच्छिमारांचे कल्याण करण्याचे नियोजन आहे.

पर्यावरण सल्लागार यांनी प्रस्तावित प्रकल्पाचे भौगोलिक स्थान, प्रस्तावित प्रकल्पामुळे पर्यावरणावरील संभाव्य आघात, त्यासाठी तयार करण्यात आलेल्या पर्यावरण व्यवस्थापन योजना, कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारी (सीएसआर) निधी व कॉर्पोरेट पर्यावरण जबाबदारी (सीईआर) निधी याबाबत माहिती दिली.

सादरीकरण झाल्यानंतर उपस्थितांना त्यांच्या सूचना, आक्षेप, टीकाटिप्पणी उपस्थित करण्याचे आवाहन करण्यात आले. पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी उपस्थितांना आवाहन केले की प्रकल्पाबाबत आपल्या पर्यावरणविषयक विचार, सूचना वा आक्षेप आहेत, त्या थोडक्यात मांडाव्यात. सूचना किंवा आक्षेप नोंदविताना आपले नाव व गावाचे नाव सांगावे.

जनसुनावणी दरम्यान चर्चेतील प्रश्न, टीकाटिप्पणी, आक्षेप, सूचना तसेच प्रकल्प प्रवर्तक/पर्यावरण सल्लागार/ पर्यावरणविषयक जनसुनावणी समिती यांनी दिलेली उत्तरे/आश्वासने खालीलप्रमाणे:-

१) श्री हृषिकेश पांचाळ, राहणार-मूळ गाव - रत्नागिरी, येथे मुंबई:-

प्रस्तावित प्रकल्पात प्रकल्पाच्या किती टक्के रक्कम पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेसाठी (Environment Management Plan-EMP) तरतुद करण्यात आलेली आहे? सादरीकरणात दर्शविण्यात आले की १.५% तरतुद करण्यात येईल.

प्रकल्प प्रवर्तकांनी उत्तर दिले की प्रकल्पाच्या एकूण किंमतीच्या १०% पर्यावरण व्यवस्थापन योजनेसाठी (Environment Management Plan-EMP) खर्च करण्यात येईल.

२) श्री कृष्णा चव्हाण, सचिव, भाऊचा धक्का व्यापारी असोशिएशन, मुंबई:-

लो टाईड असताना प्रस्तावित प्रकल्पात बर्फ वितरणासाठी व डिझेलसाठी कोणती योजना राबविण्यात येईल?

सादरीकरणात सांगण्यात आलेले आहे की पाण्याचा पुरवठा हा टँकर आणि बार्जने पुरविण्यात येईल. जर मुंबई महानगरपालिकेने भाऊच्या धक्क्यावर पाण्याची पाईपलाईन टाकली व खलाशी, बोटी कामगार यांना शुध्द पाण्याचा पुरवठा केला, तर चांगले होईल. शुध्द पाण्याचा पुरवठा होणे गरजेचे आहे. त्यासाठी काही नियोजन केलेले आहे काय? टँकर व बार्जने पाणी पुरवठ्याऐवजी थेट पाण्याच्या पाईपलाईनने पाणीपुरवठा करण्यात यावा.

किनारपट्टीला येण्यासाठी बोटींना अडथळा येतो. किनारपट्टीला बोट आणण्यासाठी हाय टाईडची वाट पहावी लागते. त्याचप्रमाणे बोटींना हाय टाईड होण्याची वाट पाहावी लागते. तरी हाय टाईड व लो टाईडच्या वेळी किती मीटर पाणी असते, त्याचा अभ्यास करण्यात यावा व ती माहिती उपलब्ध करून देण्यात यावी. ड्रेनेजची व्यवस्था करण्यात यावी, तेथील गाळ वेळोवेळी काढण्यात यावा.

प्रकल्प प्रवर्तक यांनी उत्तर दिले की पाण्याची पाईपलाईन जेटीपर्यंत टाकण्यात येणार आहे. त्यामुळे बोटींसाठी व तेथील खलाशी, कामगार यांना पाणी उपलब्ध होईल.

भविष्यात कालावधीनुसार (time schedule) Maintenance Dredging करण्यात येईल. त्यामुळे मातीच्या गाळाचा प्रश्न सोडविण्यात येईल.

श्री चव्हाण यांनी पुढे प्रश्न प्रस्तावित फिश टर्मिनल विस्तारिकरण आणि नवीन एप्रोच ट्रेस्टल प्रकल्पात समाजातील सर्व घटकांचा विचार करण्यात आलेला नाही. आमचे बांधव जे जाळी विणणारे कामगार आहेत, त्यांच्यासाठी जागा उपलब्ध करून देण्यात यावी.

प्रकल्प प्रवर्तकांनी सांगितले की मॅलेट बंदरावर समुद्राच्या बाजूस जागा उपलब्ध करून देण्यात येईल. त्यासाठी प्रस्तावित प्रकल्पाच्या दुस-या टप्प्यात (Second Phase) सोय करण्यात आलेली आहे.

त्यावेळी श्री कृष्णा चव्हाण यांनी जुन्या जेटीवर जागा उपलब्ध करून देण्याची मागणी केली. प्रकल्प प्रवर्तकांनी उत्तर दिले की सदरहू धक्क्याची जागा ही सार्वजनिक आहे. त्यामुळे आपली मागणी ही मुंबई पोर्ट प्राधिकरणाच्या प्रशासनास कळविण्यात येईल. याबाबत पुढील निर्णय प्रशासन घेईल.

प्रस्तावित प्रकल्पात शीतगृहाची (Cold Storage) सोय करण्यात येईल असे सादरीकरणात दर्शविले. तर शीतगृहाची साठवण क्षमता ही किती असेल? त्याचप्रमाणे बर्फाच्या कारखान्यासाठी जागा उपलब्ध करून देण्यात येईल काय?

प्रकल्प प्रवर्तकांनी सांगितले दिले की बर्फाच्या कारखान्यात अमोनियाचा वापर करावा लागतो. तरी आपला प्रस्ताव आम्ही महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळास सादर करण्यात येईल आणि त्यांनी मान्यता दिल्यास आम्ही जागा उपलब्ध करून देऊ.

त्यावेळी श्री कृष्णा चव्हाण यांनी सांगितले की बर्फाचे कारखाने हे लांब आहेत. त्यामुळे भाऊच्या धक्क्यापर्यंत बर्फाची प्रत राहत नाही. ब-याचप्रमाणात बर्फ वितळून जातो. तरी ३००-५०० टन क्षमता असलेला बर्फाचा कारखाना काढण्यासाठी जर भाऊच्या धक्क्यावर जागा मिळाली, तर मासेमारी बोटींना बर्फ वितरण करणे सुलभ होईल.

प्रकल्प प्रवर्तक यांनी सांगितले की मॅलेट बंदरावर बर्फाच्या कारखाना उभारणीचा प्रस्ताव केलेला आहे. प्रस्तावित प्रकल्पाच्या दुस-या टप्प्यात त्याबाबत नियोजन करण्यात आलेले आहे?

श्री कृष्णा चव्हाण यांनी पुढे प्रश्न विचारला की ताजी मासळी विकण्यासाठी प्रकल्पात जागा निश्चित केलेला आहे काय?

प्रकल्प प्रवर्तक यांनी सांगितले की मॅलेट बंदरावर एक मॉडेल फिश मार्केट बनविणार आहेत.

श्री कृष्णा चव्हाण यांनी पुढे सांगितले की भाऊच्या धक्क्यावर कोळंबी आणि इतर पदार्थ सोलले जातात. त्याला पिलिंग म्हणतात. तेथे जागा अपुरी असल्याने सर्व माल हा कुलाबा मार्केटला न्यावा लागतो. तेथे गोडाऊन्स आहेत. तरी महिलांना रोजगार उपलब्ध होईल म्हणून पिलिंगसाठी एक जागा निश्चित करण्यात यावी.

प्रकल्प प्रवर्तकांनी उत्तर दिले की आपल्या सर्व मागण्या प्रशासनासमोर मांडण्यात येतील व त्याबाबत प्रशासन योग्य तो निर्णय घेईल.

यावेळी अध्यक्ष, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी उपस्थितांना प्रस्तावित प्रकल्पाच्या पर्यावरणविषयक सूचना, विचार, टीकाटिप्पणी असल्यास त्या उपस्थित करण्याचे आवाहन केले. सदरहू प्रकल्पामुळे पर्यावरणाची काही हानी होणार आहे असे आपणास वाटत असेल, तर त्याबाबत प्रश्न विचारण्यात यावेत. दुसरा जो सोयीसुविधांचा

विषय आहे. तो प्रशासनाचा आहे. तो विषय या बैठकीचा नाही. तरी पर्यावरणविषयकच मुद्दे उपस्थित करण्यात यावेत.

3) श्री अमित वाघंबरे, राहणार-मुंबई:-

प्रस्तावित प्रकल्पात किती लोकांना रोजगार मिळू शकतो?

प्रकल्पाच्या बांधकाम टप्प्यात १००-१२० लोकांना रोजगार मिळू शकेल.

४) श्री संजय भोसले, सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती:-

ड्रेजिंग केलेला गाळाची कशी व कुठे विल्हेवाट लावण्यात येते?

प्रकल्प प्रवर्तक यांनी उत्तर दिले की आमचा नियमित करारनामा हा गाळाची विल्हेवाट लावण्यासाठी असतो. DS-III म्हणून समुद्रामध्ये डंपिंग ग्राऊंड आहे. तेथे गाळ पुरण्यात (Dump) /विल्हेवाट लावण्यात येते. केंद्र सरकारच्या CWPRS संस्थेने त्याचा अभ्यास केलेला आहे. National Institute of Oceanography (NIO) व केंद्र सरकारच्या इतर संवैधानिक संस्थांनी यास मान्यता दिलेली आहे.

५) श्री तानाजी यादव, आयोजक, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती:-

प्रकल्पात पाण्याची/Raw Water गरज आहे. तर मुंबई महानगरपालिकेचा कुलाब्याला जो घरगुती सांडपाणी नियंत्रण संयंत्रणा (Sewage Treatment Plant) आहे, त्यातील प्रक्रिया केलेले सांडपाणी (Treated Sewage) आपल्या विस्तारित प्रकल्पासाठी वापरण्याचे नियोजन आहे काय? त्या प्रक्रिया केलेल्या सांडपाण्याची गुणवत्ता चांगल्या प्रकारची आहे आणि असे ऐकिवात आहे की ते इतर बांधकाम प्रकल्पात वापरण्यासाठी देतात.

प्रकल्प प्रवर्तक यांनी सांगितले की त्या पाण्याची गुणवत्ता तपासण्यात येईल आणि ते योग्य असल्यास प्रकल्पाच्या बांधकाम टप्प्यात त्या पाण्याचा वापर करण्यात येईल.

६) श्री सदानंद जाधव, अध्यक्ष, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती:-

कार्यरत व प्रस्तावित प्रकल्पात खाद्य सागरी प्रजाती (edible marine species) खराब असतील तर बाजूला ठेवावे लागत असतील, तर त्यांची शास्त्रीयदृष्ट्या विल्हेवाट कशी लावण्यात येते, त्यासाठी आपल्याकडे काय यंत्रणा आहे?

प्रकल्प प्रवर्तक यांनी उत्तर दिले की खराब मासे(Fish Waste) शास्त्रीयदृष्ट्या विल्हेवाट लावण्यासाठी ससून डॉकला एक Fish Waste Processing Plant आहे. तो कार्यान्वित आहे.

त्याची क्षमता वाढविण्याची गरज भासल्यास ती वाढविण्यात येईल. ती जागा ससून डॉकला आहे. भाऊच्या धक्क्यावर जागा नाही.

त्यावेळी अध्यक्ष यांनी प्रस्तावित प्रकल्पात प्रतिदिन अपेक्षित कचरा-Fish Waste किती उत्पन्न होईल आणि त्याची वाहतूक कशा प्रकारे करण्यात येते, याबाबत स्पष्टीकरण विचारले. तसेच आपण सादरीकरणात अपेक्षित बोटींची संख्या, लोकांची संख्या, कामगारांची संख्या सांगितली. त्याचप्रमाणे समुद्रातून प्रतिदिन अपेक्षित मासे टनामध्ये, विक्रीसाठी पॅकेजिंग साहित्य लागणार, त्या सर्व कच-याची वाहतूक व विल्हेवाट ही शास्त्रीयदृष्ट्या कशाप्रकारे करण्यात येईल का, खराब जलचरांसाठी इन्सिनरेटरची व्यवस्था आहे का याबाबत स्पष्टीकरण देण्यास सांगितले.

प्रकल्प प्रवर्तक यांनी सांगितले की येथे कुठल्याही प्रकारचे पिलिंग होत नाही. जे खराब, नुकसान झालेले मासे/फिश असते, ते एकत्रित करण्यात येते, येथे वाहतुकीची सोय आहे व जवळच नियुक्त केलेले कर्मचारी आहेत, त्यावर प्रक्रिया ही नियुक्त केलेल्या कर्मचा-यांकडून करण्यात येते.

त्यावेळी सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी प्रस्तावित प्रकल्पात पिलिंगची व्यवस्था होणार आहे काय, याबाबत विचारणा केली. त्यावेळी प्रकल्प प्रवर्तकांनी सांगितले की येथे पिलिंगची व्यवस्था होणार नाही, येथे फक्त विक्री (auction) होणार आहे. जसे येथे तसे ट्रक्समध्ये भरून कारखान्यात नेले जाते. त्याचप्रमाणे भाऊच्या धक्क्यावर पिलिंग केले जात नाही.

प्रकल्प अधिकारी यांनी सांगितले की भाऊच्या धक्क्यावर समन्वयक (Co-ordinator) नियुक्त करण्यात आलेले आहेत. ते कचरा, खराब मासे (waste fish) यांचे वजन करून ते fish waste plant ला नेतात. माशाच्या सर्व अंग म्हणजे खवले वगैरे हे विकले जातात. तेथे काहीही शिल्लक राहत नाही.

अध्यक्ष, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी वाहतूक कुठल्याप्रकारे केली जाते याबाबत विचारणा केली. त्यावेळी टबमधून बंद गाडीतून तळोजाला नेण्यात येते असे सांगण्यात आले.

सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी येथे विचारणा केली की प्रथम ससून डॉकला जाते हे सांगण्यात आले, आता तळोजाला जाते हे सांगण्यात आले.

प्रकल्प प्रवर्तक यांनी सांगितले की कोळंबीची प्रक्रिया ही ससून डॉकमध्ये जाते. कारण तेथे गोडाऊन्स आहेत, त्यामुळे येथे कोळंबीचे पिलिंग होते,

त्यावेळी श्री कृष्णा चव्हाण, सचिव, भाऊचा धक्का व्यापारी असोशिएशन, मुंबई यांनी सांगितले की जे थोड्या प्रमाणात कोळंबीचा ढीग करणे/प्रॉन्स पिलिंग होते, ते फर्टीलाईझ बनविण्यासाठी मढला त्यांच्या जागा आहेत. तेथे भेटी जाते पिलिंग थोड्या प्रमाणात होते. सर्व माल हा कुलाब्याला जातो. भाऊच्या धक्क्यावर जी किरकोळ विक्री होते, जो काही थोडाफार मासळीचा कचरा होतो, तो टब मध्ये भरून सुकवून योग्यप्रकारे फर्टीलाईझ करण्यासाठी मढला नेला जातो.

येथे अध्यक्ष, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी मत मांडले की हा मुद्दा उपस्थित करण्याचे कारण जेथे कचरा होतो, तेथेच तो पाण्यात टाकू नये, पाण्यात व पर्यावरणावर दुष्परिणाम होऊ नये. जो काही कचरा/फिश वेस्ट तयार होईल, त्याची तेथून वाहतुक झालेली पाहिजे. तर येथे प्रकल्प अधिकारी यांनी सांगितले की तेथील कचरा तळोजाला पुर्णपणे नेला जातो.

6) श्री सतीश केरले, मुंबई:-

सध्या येथे किती बोटी येतात व प्रस्तावित प्रकल्पात त्याची व्यवस्था करण्यात आलेली आहे काय?

प्रकल्प पर्यावरण सल्लागार यांनी सांगितले की येथे १२८६ म्हणजे सुमारे १३०० बोटी येतात. मात्र अस्तित्वात प्रकल्पात फक्त ३०० बोटी येण्याची व्यवस्था मर्यादा आहे. त्यामुळे प्रस्तावित प्रकल्पात भविष्यात जास्त येणा-या बोटींची व्यवस्था करण्याचे नियोजन आहे.

अध्यक्ष, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी विचारणा केली जर ३०० बोटींची व्यवस्था आहे, तर अतिरिक्त किती बोटी येण्याची अपेक्षा आहे आणि त्यांचे पार्किंग करता येईल काय याबाबत नेमका आकडा (exact figure) सांगा.

प्रकल्प प्रवर्तकांनी उत्तर दिले की जुना धक्का हा फक्त ३०० बोटींसाठीच बांधला गेलेला होता. सध्या तेथे १,००० च्या वर बोटी येतात. सकाळी एवढी गर्दी होते की पार्कींगला जागाच राहत नाही. तर १,००० अतिरिक्त बोटी पार्कींग होईल.

सदस्य, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी उपस्थितांना त्यांचे प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी काही पर्यावरणीय सूचना, आक्षेप असल्यास त्या उपस्थित करण्याचे आवाहन केले. उपस्थितांकडून कोणाताच प्रतिसाद नव्हता. सदस्य यांनी अध्यक्षांना बैठकीचा समारोप करण्याची विनंती केली.

अध्यक्ष, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी बैठकीचा समारोप करताना सांगितले की मुंबई पोर्ट प्राधिकरण यांच्या मॅलेट बंदर, भाऊचा धक्का येथील फेरी घाटावरिल सद्याच्या टर्मिनलच्या विस्तारासह नवीन एप्रोच ट्रेसलच्या प्रस्तावित बांधकामाबाबतच्या प्रकल्पाच्या पर्यावरणविषयक जनसुनावणीसाठी जमलो आहोत. सदरहू पर्यावरणविषयक जनसुनावणी ही पर्यावरण अधिनियम, २००६ तसेच सुधारित सागरी तटीय विनियमन अधिनियमानुसार आयोजित करणे बंधनकारक आहे. जनसुनावणी ही जिल्हादंडाधिकारी किंवा अपर जिल्हादंडाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखाली आयोजित करावी लागते. ह्या जनसुनावणीचा मूळ उद्देश आयोजक यांनी प्रस्तावना करताना सांगितलेला आहे की प्रस्तावित प्रकल्पामुळे होणा-या संभाव्य पर्यावरण आघाताची परिसरातील जनतेस माहिती देणे, प्रकल्प प्रवर्तकांनी प्रस्तावित केलेला पर्यावरण व्यवस्थापन योजना ही जनसामान्यांना अवगत करणे व त्याबाबत जनतेने उपस्थित केलेल्या सूचना, आक्षेप यांची नोंद घेऊन त्यानुसार अहवाल शासनास सादर करणे.

हा केंद्र शासित प्रकल्प असून प्रकल्पाचे विस्तारिकरण हे प्रधानमंत्री मत्स्य संपदा योजना (Pradhan Mantri Matsya Sampada Yojana) अंतर्गत १००% निधी मंजूरी दिनांक १९ जानेवारी, २०२२ रोजी प्राप्त झालेली आहे. या प्रकल्पाच्या मूळ उद्देश हा मासेमारी करण्यासाठी ज्या सोयी व सुविधा या अपु-या पडत आहेत, त्यात निश्चितपणे सुकरता व सुलभता येणार आहे. त्याचप्रमाणे मच्छीमारांचे कल्याणासाठी नियोजन करण्यात आलेले आहे.

उपस्थितांनी प्रस्तावित प्रकल्पाविषयी उपस्थित केलेल्या सूचना, आक्षेप यांची नोंद घेण्यात आलेली असून त्याचा बैठकीच्या इतिवृत्तात समावेश करण्यात येईल व इतिवृत्त अंतिम पर्यावरण आघात मुल्यांकन अहवालासोबत महाराष्ट्र शासनाच्या पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग, १५ वा मजला, नवीन प्रशासकीय इमारत, मादाम कामा रस्ता, मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२ यांना सादर करण्यात येईल. तेथील तज्ज्ञ समिती याबाबत योग्य तो निर्णय घेईल.

अध्यक्ष, पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती यांनी मुंबई पोर्ट प्राधिकरण, त्याचप्रमाणे प्रकल्पाचे पर्यावरण सल्लागार मे. अल्ट्रा-टेक, स्थानिक जनता, कोळी बांधव, प्रकल्प अधिकारी व कर्मचारी, महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळाचे अधिकारी व कर्मचा-याचे जनसुनावणीस उपस्थित राहिल्याबद्दल आभार मानले व पर्यावरणविषयक जनसुनावणी संपन्न झाल्याचे घोषत केले.

मा. अध्यक्षांचे आभार मानून जनसुनावणी ही संस्थगित करण्यात आली.

(तानाजी यादव)

आयोजक,

पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी
समिती

तथा

उप प्रादेशिक अधिकारी, मुंबई-१,
महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई

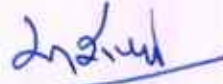
(संजय भोसले)

सदस्य

पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी
समिती

तथा

प्रादेशिक अधिकारी-मुंबई,
महाराष्ट्र प्रदूषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई

(सदानंद जाधव)

अध्यक्ष

पर्यावरणविषयक जाहिर जनसुनावणी समिती

तथा

अपर जिल्हादंडाधिकारी, मुंबई शहर,
मुंबई

DRAFT FOR APPROVAL

MINUTES OF THE ENVIRONMENT PUBLIC HEARING FOR CONSTRUCTION OF NEW FISH TERMINAL WITH APPROACH TRESTLE AT MALLET BUNDER, BHAUCHA DHAKKA, NEAR THE EXISTING FISH TERMINAL BY PROJECT PROPONENT M/S MUMBAI PORT AUTHORITY, MUMBAI, MAHARASHTRA

An Environment Public Hearing for proposed construction of New Fish Terminal with Approach Trestle at Mallet Bunder, Bhaucha Dhakka, Near the existing Fish Terminal by Project Proponent M/s Mumbai Port Authority, Mumbai, Maharashtra was conducted on Wednesday, the 28th September, 2022 at 12.00 noon at Reynold's Institute, Reynold's Road, Tejas Nagar Colony, Wadala (East), Mumbai – 400 037, Maharashtra.

Shri Tanaji Yadav, Sub Regional Officer, Mumbai-I, Maharashtra Pollution Control Board, Mumbai and Convener, Environment Public Hearing Committee welcomed Shri Sadanand Jadhav, Additional District Magistrate, Mumbai City, Mumbai and Chairman, Environment Public Hearing Committee, Shri Sanjay Bhosale, Regional Officer, Maharashtra Pollution Control Board, Mumbai and Member, Environment Public Hearing Committee, officials of the Project Proponent, local people and with the permission of Hon'ble Chairman, Environment Public Hearing Committee started the proceedings of the hearing.

Convener informed that as per the Environment Impact Assessment Notification of Ministry of Environment, Forest & Climate Change, Govt. of India, (i.e. MoEF & CC, Gol) dated 14th September, 2006 as amended on 1st December, 2009 and Amended Coastal Regulation Zone Notification dated 18-01-2019, it is mandatory to conduct prior public consultation to certain projects which are covered in the schedule of the said Notification.

Convener, Environment Public Hearing Committee informed that Maharashtra Pollution Control Board was in receipt of application from M/s Mumbai Port Authority, Mumbai, Maharashtra for requesting to conduct Environment Public Hearing for their proposed project of 'Construction of New Fish Terminal with Approach Trestle at Mallet Bunder, Bhaucha Dhakka, Near the existing Fish Terminal' Mumbai, Maharashtra.

Convener informed that as per the Environment Impact Assessment Notification of Ministry of Environment, Forest & Climate Change, Govt. of India, (i.e. MoEF & CC,

Gol) dated 14th September, 2006 as amended there to, the project falls under B-1 Category and has to obtained "Environment Clearance" (EC) from State Environment Impact Assessment Authority (SEIAA), Environment & Climate Change Department, Mantralaya, Mumbai and as per Amended Coastal Regulation Zone Notification, this project falls under CRZ IV A category which has to obtain permission from Ministry of Environment, Forest & Climate Change, Govt. of India, New Delhi, for which conducting advance public hearing is mandatory.

Convener informed that the aim of conducting prior public consultation is to make aware, local people who can be participant in the hearing and they should know the developmental activities and Environment Management Plan of the project.

Project Proponent has submitted their application dated 18-08-2022 to MPCB for conducting Environment Public Hearing.

District Collector, Mumbai City has approved to conduct Physical Environment Public Hearing on Wednesday, the 28th September, 2022 and further as per the Notification dated 14-09-2006 issued by Ministry of Environment, Forest & Climate Change, Govt. of India, (MoEFCC, Gol), New Delhi and subsequent amendment on 01-12-2019, Member Secretary, Maharashtra Pollution Control Board, Mumbai has constituted Environment Public Hearing Panel vide Board's Office Order No. E- 63 of 2022 under letter no. BO/JD (WPC)/PH/B- 220907-FTS-0077, dated 09-07-2022 :-

1) District Magistrate-Mumbai City
or his representative not below
the rank of an Additional District
Magistrate	Chairman
2) Representative of Maharashtra
Pollution Control Board -
Regional Officer, MPCB, Mumbai	Member
3) Sub Regional Officer, Mumbai-I
MPCB, Mumbai	Convener

As per said Notification, 30 days' advance public notice was published by Sub Regional Officer, Mumbai-I, Maharashtra Pollution Control Board, Mumbai in the Local

Newspaper in Daily Nav Shakti for Marathi and in National Newspaper daily The Free Press Journal for English on 25-08-2022. The public were appealed to send their suggestions, views, doubts or objections regarding the proposed project. Also the all documents i.e. EIA report and Executive Summary were made available at the notified Government offices as under: -

- 1) Ministry of Environment, Forest & Climate Change, Zonal Office, West Central Zone, New Secretariat Building, Ground Floor, East Wing, Civil Line, Nagpur-440 001
- 2) Hon. Member Secretary, State Environment Impact Assessment Authority (SEIAA), Maharashtra, Environment Division, Room No.217, Mantralaya Annex, Mumbai – 400 032;
- 3) District Collector, Mumbai City, District Collector Office, Old Custom House, Shahid Bhagatsingh Marg, Mumbai – 400 001,
- 4) Joint Director, Mumbai Pradhikaran, Mumbai City & Suburban, 702, 7th Floor, Vikas Center, Dr. C.G.Gidqni Marg, Wadavaligaon, Chembur, Mumbai
- 5) Environment & Climate Change Department, Govt. of Maharashtra, New Administrative Building, 15th Floor, Madam Cama Road, Mantralaya, Mumbai – 400 032
- 6) Joint Director (Water Pollution Control), Head Office, Maharashtra Pollution Control Board, Mumbai;
- 7) Regional Officer, Regional Office, Mumbai, Maharashtra Pollution Control Board, Kalpataru Point, 1st Floor, Sion-Matunga Scheme Road No.8, Near Sion Circle, Sion (East), Mumbai – 400 022
- 8) Sub Regional Officer, Mumbai-I, Maharashtra Pollution Control Board, Kalpataru Point, 1st Floor, Sion-Matunga Scheme Road No.8, Near Sion Circle, Sion (East), Mumbai – 400 022
- 9) Assistant Commissioner, Mumbai Municipal Corporation, B Ward, Office Building, 121, Ramchandra Bhatt Marg, Opp. J.J. Hospital, Mumbai – 400 009
- 10) Dy. Commissioner (Environment), Municipal Corporation of Greater Mumbai, 3rd floor, Mahanagar Palika Building (Head Office), Mumbai – 400 001.

11) Website, Maharashtra Pollution Control Board, Mumbai

Convener further informed that participants can raise their suggestions, objections, views if any in environmental angle regarding the proposed project by orally or by writing

Convener further reiterated that this Committee is only for recording public opinion, suggestions, objections and it has no right to approve, reject or recommend the project. The suggestions/objections raised by you in the public hearing will be recorded in the minutes of the meeting.

Similarly, the video recording of the said meeting, suggestions and objections raised in the meeting are included in the minutes of meeting, It is submitted alongwith Final EIA report submitted to the Ministry of Environment and Climate Change, Government of Maharashtra, Mumbai. An Expert Committee may takes further decision regarding it. He requested the Chairman of the Environment Public Hearing to allow the Project Proponent to start the presentation.

With the permission of Chairman, Environment Public Hearing Committee, Environment Consultant gave presentation of Environment Management Plan.

She informed that this project is Central Government Undertaking and the project expansion of this project is under 'Pradhan Mantri Matsya Sampada Yojana.' The 100% fund is sanctioned on 19th January, 2022.

Project Proponent had submitted application along with pre-feasibility report to the Environment, & Climate Change, Govt. of Maharashtra, New Administrative Building, 15th Floor Mantralaya, Mumbai for Terms of Reference (ToR) for conduct of EIA studies on 01st January, 2020 and SEAC, Environment & Climate Change Department, Govt. of Maharashtra, Mumbai has considered the project and given online approval on 20-02-2020.

Afterwards, Project Proponent has submitted their application dated 30-03-2022 to Coastal Zone Regulation Authority, Maharashtra (MCZMA).

Environment Consultant informed that the basic objectives of the project are to plan for fish production and productivity quality, technology, post-harvest infrastructure and management, modernization and management and welfare of fishermen.

The Environmental Consultant gave information about the geographical location of the proposed project, potential impact on the environment due to the proposed project, Environmental Management Plan (EMP) prepared for it, Corporate Social Responsibility (CSR) Fund and Corporate Environmental Responsibility (CER) Fund.

After the Presentation, the participants were appealed to raise suggestions, objections, views regarding the proposed project in environmental angle only. While raising the questions, full name and address should be informed.

FOLLOWINGS HAVE TAKEN PART IN THE DISCUSSIONS AND ANSWERS GIVEN BY PROJECT PROPONENT/ENVIRONMENT PUBLIC HEARING COMMITTEE/ENVIRONMENT CONSULTANT :-

1) Shri Hrushikesh Panchal, Residence -Native Place-Ratnagari, At Present - Mumbai:-

In the proposed project, what percentage of the project amount has been allocated for Environment Management Plan (EMP)? The presentation indicated that 1.5% provision would be made.

Project Proponent replied that 10% of the total cost of the project would be spent on the Environment Management Plan (EMP).

2) **Shri Krishna Chavan, Secretary, Bhaucha Dhakka Merchant Association, Mumbai -**

Which scheme will be implemented for ice distribution and diesel in the proposed project during low tide?

The Presentation states that water supply will be provided by tankers and barges. If the Mumbai Municipal Corporation lays a water pipeline on Bhaucha Dhakka and supplies clean water to sailors and boat workers, it will be good. Supply of clean water is essential. Is there anything planning for that? Instead of water supply by tankers and barges, water should be supplied directly through water pipelines.

He said that boats are hindered from reaching the coast. One has to wait for high tide to bring the boat to the sea shore. Similarly, boats have to wait for high tide. Hence, it should be studied that how many meters of water is required during high tide and low tide, and the information should be made available. Drainage system should be provided and the silt should be removed from time to time.

Project Proponent answered that the drinking water pipeline will be laid up to the jetty. So, drinking water will be available for the boats and the sailors and workers there. In future, maintenance dredging will be done according to the time schedule. Therefore, the problem of soil silt will be solved.

Shri Chavan further questioned that the proposed fish terminal expansion and new approach trestle project did not consider all sections of the society. Space should be made available for our brothers who are net weavers. **Project Proponent** replied that seafront space would be provided at the Mallet port. For this purpose, facilities will be provided in the second phase of the proposed project.

At that time, **Shri Krishna Chavan** demanded to provide space on the old jetty.

Project Officers replied that the site of the said jetty is public place. Therefore, your demand will be communicated to the Higher Administration of Mumbai Port Authority. Administration will take further decision accordingly.

Shri Chavan said that in the presentation, it is informed that cold storage will be provided in the proposed project. So, what will be the storage capacity of the cold storage? Similarly, Will the space be provided for an ice factory?

Project Proponent replied that the ice factory had to use ammonia. However, we will submit the proposal to the Maharashtra Pollution Control Board and if they approve, we will provide the space.

At that time, **Shri Krishna Chavan** said that ice factories are far away. So, the quality does not remain until it reaches to Bhaucha Dhakka. A lot of snow melts.

However, if space is given on Bhaucha Dhakka to set up an ice factory with a capacity of 300-500 tonnes, it will facilitate the distribution of ice to fishing boats.

Project Proponent said that it is proposed to set up an ice factory at Mallet Port. It is planned in the second phase of the proposed project?

Shri Krishna Chavan further asked the question whether there is a place fixed in the project for selling of fresh fish?

Project Proponent answered that a model fish market will be built at the Mallet port.

Shri Krishna Chavan further said that prawns and other foods are peeled on the Bhaucha Dhakka. It is called peeling. As there is insufficient space, all goods have to be taken to Colaba market. There are godowns. However, a place should be fixed for peeling at Bhaucha Dhakka, so that women can get employment.

The Project Proponent replied that all their demands will be presented before the Administration and the Administration will take an appropriate decision.

At this moment, **Chairman, Environmental Public Hearing Committee** appealed to the participants to raise any suggestions, thoughts, objections regarding the impact on environment due to proposed project. If you think that the said project is going to cause some harm to the environment, then the issues should be raised.

The second issue is of provision of various services and facilities. It belongs to the Administration. That is not the subject of this meeting. However, environmental issues should be raised.

3) Shri Amit Waghambare, Residence – Mumbai:-

How many people can get job opportunities in the proposed project?

Project Proponent informed that 100-120 people will be employed during the construction phase of the project.

4) Shri Sanjay Bhosale, Member, Environment Public Hearing Committee :-

How and where the dredged sludge will be disposed of?

Project Proponent replied that they have already appointed a Contractor who is has to disposing sludge regularly. As DS-III, The Sludge will be disposed at the location suggested by NIO. It has been studied by Central Water Power Research Station (CWPRS), an Institute of Central Government. It has been approved by National Institute of Oceanography (NIO) and other Constitutional Bodies of the Central Government.

5) Shri Tanaji Yadhav, Convener, Environment Public Hearing Committee :-

The project requires raw water. Then, Is there any plan of the Project Proponent - Mumbai Port Authority to use the treated sewage from the domestic Sewage Treatment Plant of Mumbai Municipal Corporation, Colaba for its expansion project? The quality of the treated effluent of Colaba STP is good and it came to know that they provide the treated domestic effluent for use in other projects.

Project Proponent said that the water quality will be tested and if it is suitable, it will be used during the construction phase of the project.

6) Shri Sadanand Jadhav, Chairman, Environment Public Hearing Committee :-

In the present and proposed project, if the edible marine species are rotten/waste, have to be kept aside, how are they disposed of scientifically? What is the scientific system you have adopted?

Project Proponent replied that there is Fish Waste Processing Plant for scientifically disposing of fish waste at Sassoon Dock. It is in operation. If there is a need to increase its capacity, it will be increased. The place is at Sassoon Dock. There is no place at Bhaucha Dhakka.

The Chairman of the Environment Public Hearing Committee asked, for an explanation about the proposed estimated waste-Fish Waste, which will be generated per day in the proposed project and method of its transportation.

He said that in the presentation, it is mentioned about the expected number of boats, number of people, number of workers. Similarly, expected edible marine species quantity from the sea per day should be informed. Also, the packaging materials required for sale and how the transportation and disposal of all the waste will be done scientifically should be explained. Whether there is an incinerator system for rotten aquatic lives? It is to be explained.

Project Proponent said that there is no peeling activity. The rotten/damaged fish is collected and there is transportation facility.

Here, **Member, Environment Public Hearing Committee** asked whether peeling would be carried in the proposed project.

Project Proponent informed that there will be no arrangement of peeling here. Only auction will be held here. The trucks will be loaded here and transported to the factory. Similarly, there is no peeling on the Bhaucha Dhakka.

Project Officer informed that a Co-ordinator has been appointed at the Bhaucha Dhakka. They weigh the waste fish and take it to the fish waste plant. All parts of the fish like scales etc. are sold. There is nothing left.

Chairman, Environmental Public Hearing Committee asked how the transport is done.? It is informed that fish waste is transported in the tub in a closed container at Taloja.

Member, Environment Public Hearing Committee asked here that first it was said that it goes to Sassoon Dock, now it is said that it goes to Taloja. Here Project Proponent informed that the processing of prawns will be done at Sassoon Dock. Because there are godowns,

At that time, **Shri Krishna Chavan, Secretary, Bhaucha Dhhaka Traders' Association, Mumbai** said that there is a small amount of prawn peeling activity, which is taken to the Madha for mfg. fertilize is. Peeling occurs to a small extent. All goods go to Sassoon Dock. What is retailed at Bhaucha Dhakka, which is little fish waste, is filled in tubs, dried and taken to the mud for proper fertilization.

Here the **Chairman, Environment Public Hearing Committee** opined that the reason for raising this issue is that waste should not be dumped/thrown in

water only where it is generated, so that water and environment should not be adversely affected. Any garbage/fish waste generated should be transported from there.

Project Officer informed that the complete waste is taken to Taloja.

7) Shri Satish Kerle, Mumbai :-

How many boats come here at present and whether they can be parked in the proposed project?

The project environmental consultant said that 1,286 i.e. about 1,300 boats come here. However, only 300 boats can be parked in the existing project. Therefore, the proposed project plans to accommodate more boats.

Chairman, Environment Public Hearing Committee asked if there is provision for 300 boats, how many more boats are expected to come, and asked to give the exact figure if they can be parked.

Project Proponent replied that the old jetty was only built for 300 boats. Currently, over 1,000 boats arrive there. It is so crowded in the morning that there is no space left for parking. So there will be 1,000 additional boat parking proposal.

Member, Environmental Public Hearing Committee urged the participants to raise any environmental suggestions, objections, if any, regarding the proposed project. There was no response from the participants. Member requested the Chairman to conclude the meeting.

While concluding the meeting, **Chairman, Environment Public Hearing Committee** said that we have gathered here for Environment Public Hearing for 'Construction of New Fish Terminal with Approach Trestle at Mallet Bunder, Near the existing fish terminal' of M/s Mumbai Port Authority.

The said Environmental Public Hearing is mandatory to be conducted under the Environment Act, 2006 as well as the amended Coastal Regulation Zone Act. The public hearing has to be conducted under the chairmanship of the District Magistrate or Additional District Magistrate.

The main purpose of this public hearing has been already stated by the Convener of the Environment Public Hearing Committee in the introduction that to make aware the people of the area about the possible environmental impact due to the proposed project, to inform the public about the Environmental Management Plan (EMP) proposed by the Project Proponent and to take note of the suggestions and objections raised by the public and submit a report accordingly to the Government. to do the needful .

This is a Central Government project and the expansion of the project is under Pradhan Mantri Matsya Sampada Yojana. 100% funding sanction has been received on 19th January, 2022. The basic objective of this project is to provide convenience and ease in the lack of facilities for fishing. Similarly planning has been done for the welfare of fishermen.

The suggestions and objections raised by the participants regarding the proposed project have been noted and will be included in the minutes of the meeting and it will be submitted along with the Final Environmental Impact Assessment Report to Department of Environment and Climate Change, Government of Maharashtra, 15th Floor, New Administrative Building, Madam Kama Road, Mantralaya, Mumbai – 400 032. An Expert Committee will take the appropriate decision in this regard.

Chairman, Environmental Public Hearing Committee thanked officials of Mumbai Port Authority, the Environmental Consultant of the project - Ultra-Tech, local public, Fisher brothers, project officers and employees, Maharashtra Pollution Control Board officers and employees for attending the public hearing and declared that the environmental public hearing is concluded.

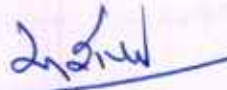
The meeting ended extending thanks to the Chair.

(Tanaji Yadav)
Convener,
Environment Public Hearing
Committee
And
Sub Regional Officer, Mumbai – I,
Maharashtra Pollution Control Board,
Mumbai

(Sanjay Bhosale)
Member
Environment Public Hearing
Committee
And
Regional Officer – Mumbai,
Maharashtra Pollution Control Board,
Mumbai

(Sadanand Jadhav)
Chairman,
Environment Public Hearing Committee
And
Additional District Magistrate, Mumbai City,
Mumbai